

आभियान

सप्ताहिक

ABHIYAN WEEKLY

Devendrachudal@gmail.com

वर्ष : ३१ / अंक : १३ / २०७८ कातिक ५ गते शुक्रबार / 22 Oct., 2021 / मूल्य रु. १०/-

पूर्वराजा नै ठीक

काठमाडौं । पूर्वराजाले राजतन्त्रविहीन प्रजातन्त्र नेपालजस्तो मुलुकमा चल नसक्ने बताएपाँच पार्टीका विवेकशील नेताहरू पूर्व राजाले सही भनेको ठहर गर्न थालेका छन् । खासगरी नेपाली कांग्रेसभित्रै एउटा राजसंस्था फाले प्रजातन्त्रमा दलका राजाहरूसँग लडिरहनु पर्ने भयो भन्ने आवाज उठेको छ ।

यस्तै आवाज माओवादी, मधेशवादीदेखि नेकपा लोकतन्त्रिकसम्म घन्किएको सुनिन्छ । नेपाली कांग्रेसका नेता धनराज गुरुङले त सिधै भनेका छन्- राजसंस्था बिनाको प्रजातन्त्र सान्दर्भिक हुँदैन, -पूर्वराजा ज्ञानेन्द्र ! भन्ने बिषयलाई जोड्दै आज राजसंस्था बिनाको प्रजातन्त्रमा दले राजाहरूका बिरुद्ध लडिरहेका छौं ।

हालीलाई www.abhiyanweekly.com.np मा पनि पढ्न सकिन्छ ।

एमाले र माओवादीलाई महाधिवेशनको चटारो

काठमाडौं । मुलुकका दूला राजनितिक दलहरूलाई अहिले महाधिवेशनको चटारो परेको छ । सताधारी दल नेपाली कांग्रेस, माओवादी केन्द्र, संघीय ससदको प्रमुख विपक्षी दल नेपाले एमाले र राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टीले आ आफ्नो महाधिवेशन गर्न घोषणा गरी सकेका छन् । सताको नेतृत्वकर्ता नेपाली कांग्रेसले आजँदो मसिर महिनामा १४ औँ खासगरी नेपाली महाधिवेशन गर्ने निर्णय गरीसकेको भएपनि सकृदृश सदस्यको विवादका कारण तोकिएको मितिमै महाधिवेशन हुनेमा अहिले आशंका उभिएको छ ।

संघीय सदस्यको प्रमुख विपक्षी दल नेपाले आफ्नो पार्टीको महाधिवेशन सम्पन्न गर्नका लागि वडा, गाउँ, टोल, नगर र जिल्ला अधिवेशनको कार्यतालिका सर्वजनिक गरेको छ । माओवादी केन्द्रले समेत महाधिवेशनको कार्यतालिका सर्वजनिक गरेको छ । अब

>>> बाँकी ८ पेजला

मंसिर पूष्मा ताजा जनादेश घोषणा हुने

काठमाडौं । पाँचैदलिय गठवन्धन वीच दशै पछि प्रदेश १. वाम्पति प्रदेश र कार्याली प्रदेशमा सरकार परिवर्तन गर्ने सहमति भएपनि कहा कस्ले नेतृत्व गर्ने भनेमा गठवन्धनभीत्रै सकस देखिएको छ ? प्रदेश सरकारको नेतृत्व हत्याउन दलहरू वीचमा होड चलेपछि केन्द्रवाट कुनै निर्णय नहुँदा ति प्रदेशहरूमा अन्योल बढ्दै गएको छ । पाँच दलिय गठवन्धनमा रहेको राष्ट्रिय जनमोर्चा प्रधानमन्त्री शेरवहादुर देउवाको नेतृत्वको सरकारमा सहभागी हुँदै आएको छ । पाँच दलिय गठवन्धनमा कांग्रेस माओवादी केन्द्र र नेपाल एकीकृत र जसपा मध्येका कांग्रेस, माओवादी केन्द्र र नेपाल एकीकृत समाजवादीले दुई/दुई र जसपाले एकमा सरकारको नेतृत्व गर्ने सहमति गरेका भएपनि

>>> बाँकी ८ पेजला

के यसैलाई पाँच दलीय सरकारको सफलता मान्ने ?

देउवा सरकारले आफ्नो कार्यकाल पूरा गर्नेमा आशंका

काठमाडौं । प्रधानमन्त्री शेरवहादुर देउवाको पाँचैमध्यमास पनि विर्सन लाएक बनेको छ । यस अधिकारी कार्यकालपनि उन्नत बनेका थिएनन् । यस पटक भने प्रधानमन्त्री देउवा आफ्नो कार्यकाललाले भन्दा तत्कालीन प्रधानमन्त्री केपी ओली अध्यक्ष रहेको नेपाले भीत्रिको विवाद र सर्वोच्च अदालतको गत असार २८ गतेको परमादेशवाट प्रधानमन्त्री बनेका हुन् । यस पटक उनले आफ्ना लागि भन्दा लोकतन्त्र र विधिको शासनको पक्षमा उभिनुपर्ने थियो तर उनले त्यो अवसर समेत युमाएका छन् । ससद चलिरहेको अवस्थामा दल विभाजन सम्बन्धी अध्यादेश त्याएर नेपाले र जनता समाजवादी पार्टी विभाजन गराई दिए । त्यही कारणले गर्दा उनले अर्को कंलकको काले टिका बोकेका छन् । देउवा सरकारको आरम्भ नै विरोधवीच भएको छ । त्यो भन्दा अर्को दूलो विषय हो देउवा सरकारको वाकी कार्यकाल कस्तो हुन्छ सरकार कसरी सञ्चाल हुन्छ भन्ने ?

आफू प्रधानमन्त्री भएको ८८ औँ दिनमा मन्त्रिपरिषदलाई पूर्णता दिएपनि एक मन्त्री गजेन्द्र वहादुर हमालले मन्त्री भएको ४४ घण्टा नविदै राजीनामा दिन वाध्य भए । मन्त्री वन्यो र को हट्टो भन्दा पनि दूलो कुरा हो बल्लवल्ल पूर्णता पाएको मन्त्रिपरिषदमा त्यस्तो मन्त्री विवाद असन्तुष्टि उत्पन्न भयो भन्ने नै

हो । प्रधानमन्त्री देउवाको सबै भन्दा दूलो असफलता भनेको यहि हो प्रधानन्यायाधिस चोलेन्द्र शमशेर राणाको सिफारिसमा उद्योग वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्री विभाजन गराईदै उनले सासद हमालले राजीनामा

दिएपछि यस घटनाले प्रधानमन्त्री देउवाले आफूलाई प्रधानमन्त्री बनाउन परमादेश दिने सर्वोच्च अदालतको प्रधानन्यायाधिस लाई गुण तिरेको आरोप समेत खेन्जु परेको छ । देउवा सरकारको गतिलो काम

भेनेके मन्त्रिपरिषदलाई पूर्णता दिनु मात्र हो भने जस्तो देखिएको छ । तर त्यहि पनि विवाद वन्यो । त्यसले गर्दा जनतामा नराम्रो सद्वेश गएको छ । औपचारिक रूपमा देउवा सरकारले सयादिन पुरा गरेपनि मन्त्रिपरिषदले पूर्णता पाएको १३ दिन मात्र भएको छ । सरकारको १०० दिनलाई हनिमुन पिरीयड भनिन्छ त्यो समयमा विपक्षी दलहरूले पनि सरकारको खासे दलिय गतवन्धनलाई नै सहयोग गरेका हुनाले प्रमुखप्रूतिपक्षी दल, ससद अवरुद्ध गर्न वाध्य भयो । त्यसले ससद अवरुद्ध हुँदै आएको भएपनि विपक्षी दललाई साथ नलिई केही विद्येयकहरू जबजस्ती ससदवाट बहुमतका आधारमा पारित गरेका छन् । कफ्णैतिन महिना सम्ममा १६ मन्त्रालयको जिम्भेवारि वोकेका प्रधानमन्त्रीले सरकार सञ्चालन र जनताले पाउनुपर्ने सेवा सुविधालाई विचित्र गराईदिए । कोरोनावाट आक्रमन्त भएका जनताले सरकारवाट उत्साहजनक परिमाण चाहेका थिए । तर सरकारको प्राथमिकतामा त्यो परेन । सरकारले विधिको शासन र सम्वैधानिक सर्वोच्चताको हिसावले समेत आफुलाई

>>> बाँकी ८ पेजला

जसपालित्र भाँडभैलो, यादव एविलाई

बनेका र अन्य तिनजना यादव पक्षकालाई मात्र मन्त्री बनाईएको भन्दै अर्थात्मीत्र व्यापक असन्तुष्टि उभिएको छ ?

विद्रोही पक्षले पार्टीप्रैवाट अध्यक्ष यादवका विरुद्ध दूलो कदम चल्ने चेतावनी समेत दिएका छन् । शेरवहादुर देउवा नेतृत्वको सरकारले नेपाले एकाको काले टिका बोकेका छन् । देउवा सरकारको आसन्तुष्टि नेपाल र जसपाको अध्यक्ष महान्यायाधिस केन्द्रीय समितिले सबै पक्षलाई मिलाएर मन्त्री बनाउने सहमति गरी त्यस्तो जिम्भेवारी पार्टी अध्यक्ष यादव राष्ट्रिय परिषद अध्यक्ष डा. वारुसाम भद्राराई र नेता राजेन्द्र श्रेष्ठलाई दिएकोमा श्रेष्ठ आफै मन्त्री

नेपाल र जसपाको अध्यक्ष महान्याय ठाकुरलाई पार्टी विभाजन गर्न सहजहोस भनेर अध्यादेश त्याएका थिए त्यही अध्यादेशका कारण नेपाले र जसपा विभाजित भएको थिए । अध्यादेश फिर्ता नभएको खड्दमा जसपा फेरि विभाजन हुन साने भन्दै यादव र भद्राराईले अध्यादेश राजनीति भनेको अपराधिकरण नै हो ।

भरतपुरमा दलितको हत्या

भरतपुर । आधुनिक युगमा, त्यसमाथि सर्वहारावादी, जनवादी भन्न रुचाउने माओवादीले मेयर चलाएको भरतपुरमा मन्त्रिपरिषदलाई नेतृत्व गर्न लागेका थिएनन् । यो भन्दा असभ्य नगर कुन हुनसक्छ ? दुर्गा मन्त्रिपरिषदलाई भनेर आवाज उठाउँदा भिम विकाको हत्या गरिएको समाचारले यो लोकतन्त्र होइन, हत्यातन्त्र चलिरहेको भन्न सकिन्छ । नेपालगञ्जमा मुसलमानमाथि प्रहरी ज्यादति, भरतपुरमा दलितको हत्या । यस्तो पनि संवैधानिक शासन हुनसक्छ र ?दलितको हत्यापछि उठेको आवाज दबाउन राजनीति सुरु भएको छ । दोषीलाई बचाउन राजनीतिक नेता र दलहरू नै लाग्छन् भने योभन्दा दयनीय तरत अरु के हुनसक्छ ? बुनाव आउन लायो भनेर अपार्टी बचाउने राजनीति भनेको अपराधिकरण नै हो ।

AUTOLOAN

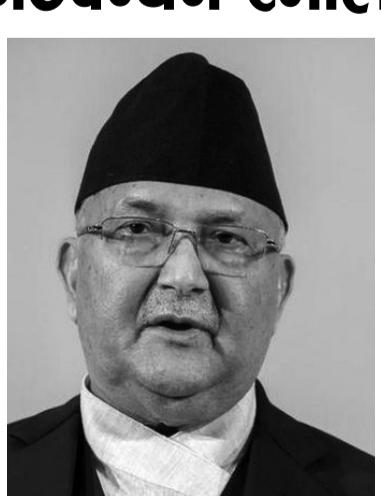
Drive Your Life

• Loan Tenure upto 8 Years • Competitive Interest Rate

Approval within 5 working Days

Prabhu Building, Babarmahal, Post Box No.19441
+977-1-4788500 | +977-1-4708588
Email: info@prabhubank.com | www.prabhubank.com
Toll Free No: 16600107777

पाँच दलीय गठबन्धन एमालेसँग छुलमुतु

काठमाडौं । पाँच दलिय गठवन्धनो पाएको छ । मन्त्रिपरिषदले पूर्णता पाएपनि निर्धारित समयमा चुनाव हुन्छ कि हुँदैन भने अर्थात्मी दरेको छैन । विगतमा स्थानीय तहको निर्वाचन तहमा नराम्रोसग राजित भएको नेपाली कांग्रेसका सभापति एवं प्रधानमन्त्री शेरवहादुर देउवा स्थानीय तहको निर्वाचनमा जान तयार रहेका छैनन् । त्यसै कारण माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष दाहाल समेत निर्धारित समयमा स्थानीय तहको निर्वाचनमा जान तयार रहेका छैनन् । त्यसै कारण माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष दाहाल त्यसै तहको निर्वाचन गराउनु पर्ने पक्षमा नदेखिएको

CPEC: Western prejudice & Pakistan's resolve

Mr Kumar

OURS is the age of "commercial" diplomacy and China is the "champion" of it. Two divergent forces namely propaganda and prosperity are going side by side to pollute the minds and souls of people and rescue the struggling people from deep seas of poverty, unemployment, economic marginalization, stagnation and last but not the least socio-political disorder in the world.

In this context, China represents the force of progression, prosperity, productivity, positivity and peaceful persuasion of equitable socio-economic goals through its projects of the century, "One Belt One Road Initiative (BRI)" and "China-Pakistan Economic Corridor (CPEC)".

Abrupt withdrawal of the US and its allied forces from Afghanistan was a "strategic defeat" to their "hegemonic" designs which have now compelled them to scheme a series of propagandistic episodes of false news, articles and commentaries in Pakistan and around the globe.

Sudden rise to all these ill designs and burning of egos of the US and the West have vividly reflected in the shape of false articles against BRI & CPEC and thus has once again started so-called superiority of their self-inserted national narratives. But unfortunately, it has been based on presumption of truth not the "Absolute Truth".

In this connection, while addressing a press conference the Planning and Development Minister Asad Umar "categorically" upheld that Pakistan did not have a "China debt" problem pertaining to loan financing from the China-Pakistan Economic Corridor (CPEC) project.

He acknowledged that Pakistan had a debt servicing and debt sustainability challenge but clearly stressed that "Pakistan does not have a China debt problem."

It was a timely "rebuttal" of the Planning Minister because a recent report of US-based International Development Research Lab, Aid Data, strongly criticized CPEC. He pinpointed

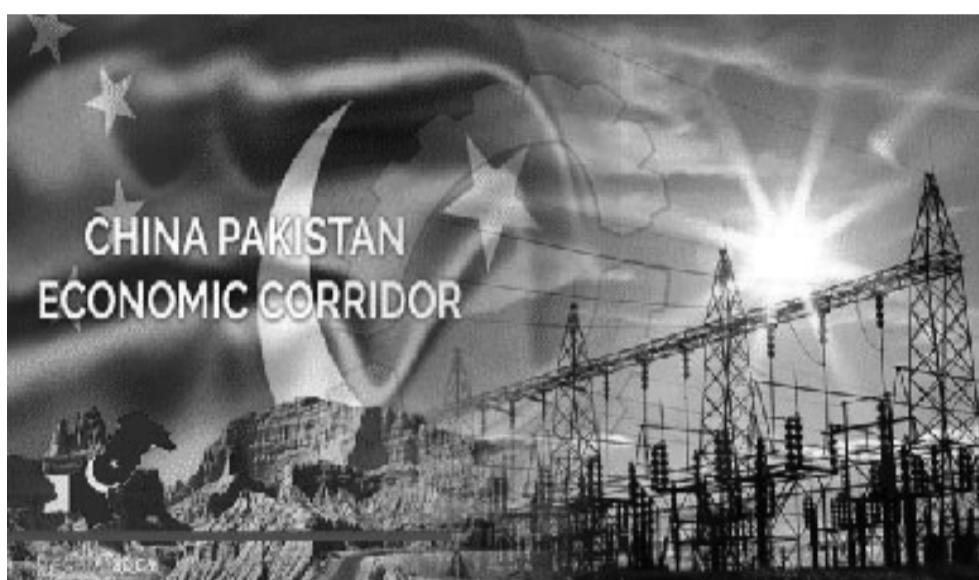
that the said report had raised four main issues about CPEC, lack of transparency, imposition of secret loans on Pakistan, loans being expensive and Pakistan's debt rising to a dangerous level because of CPEC.

He strongly "dismissed" the "biased" report of the US-based lab because CPEC has been "transparent" and "accessible". In this connection, information on CPEC projects had been shared a number of times and that the Senate and the National Assembly Committees had even had their queries answered. "Parliamentary oversight is present over it," he further elaborated.

Dispelling the false allegations, Asad Umar clarified that data on energy and power projects is easily available with

numerous other projects where the government initiated diversified but integrated measures such as sovereign guarantees or standby credit to support the private sector in making investment instead of putting up its own cash.

He claimed that CPEC loans for private power projects were comparatively "cheaper" than loans from other international agencies such as the World Bank or the Asian Development Bank. Thus so-called self-inserted and self-designed narratives of the US-based report were dashed to the ground. In this regard, the US report also created serious doubts of the Chinese loaning to infrastructure projects however, he said a majority of them were taken at a "concessional rate" of two per cent interest.

the National Electric Power Regulatory Authority and that the government had provided information about CPEC to the International Monetary Fund at the start of its program. Thus there is no "fudging of figures" or "hidden transactions" in the CPEC since its inception.

While responding to a question about the existence of secret loans he "dissipated" the untrue, un-factual and fictional narration of the US based report and called it sovereign guarantees for any loan or project as secret or hidden debt.

He further explained that sovereign guarantees were provided to all independent power producers whether domestic or foreign and "nothing new was created in this and neither is it a secret".

The Minister further elaborated that there were

He further added that China had provided various grants as well for different CPEC projects and if they were included then "the average rate of the government-to-government loan is less than 2pc". So, ongoing Western-sponsored propaganda against the CPEC does not have any "substance". He clarified that Pakistan's debt did not reach a "dangerous level", because Chinese debt comprised only 10pc of the country's general debt (domestic and foreign) and 26pc of its external debt.

He termed it a completely "wrong" argument. He upheld that Pakistan's debt sustainability challenges were not due to Chinese loans but the country's own "internal" issues. He also strongly rejected that preferential treatment was being given to Chinese investors, because the same conditions were devised

and offered to the world for setting up power projects.

He further highlighted that only Chinese investors showed keen interest and "heavily invested" in the country so this policy was not made just for the Chinese but for the whole world. For "dissemination" of creditable news about the US-based lab report the Minister urged the national media to get "prior verification" from different "reliable" and "independent" sources about its so-called fabricated claims. He labelled it neither good journalism nor serving Pakistan.

While responding to a question about the progress made on CPEC projects, he showcased that the government had already verified all the facts and figures that more work was done under the current administration than the previous one", adding that there was no criticism from the Chinese quarters as well.

Thus, he successfully diminished all fake, false and fictional claims of the US-based lab report. Furthermore, he explained that the first phase of CPEC consisted of infrastructural development and capital-intensive projects which were not intended to generate employment.

However, even its Phase-I has generated "substantial" new jobs in the country. Hopefully the momentum of CPEC Phase-II consisting of industrialisation ventures, industrial investment, manufacturing and agricultural projects would generate more and more new jobs in the country.

आपनो अनेको
आपनै हुन्छ

SURYA NEPAL

बडा दशै. शुभ दिपावली
२०७८, नेपाल सम्वत् १९४२
तथा छठ पर्वको हार्दिक
मंगलमय शुभकामना।

RASTRIYA BANJYA BANK LTD.

बडा दशै. शुभ दिपावली २०७८, नेपाल सम्वत् १९४२ तथा छठ पर्वको उपलब्धमा देश तथा विदेशमा रहनु भएका सम्पूर्ण नेपालीमा हार्दिक मंगलमय शुभकामना।

राष्ट्रिय बाणिज्य बैंक लि., केन्द्रीय कार्यालय, सिंहदरबार, प्लाजा, काठमाडौं। फोन: ४२५-२५५५ | फैक्स: ४२५-२९३९ ईमेल: rbb.info@rbb.com.np

राष्ट्रिय बाणिज्य बैंक लि.
RASTRIYA BANJYA BANK LTD.
नेपालको दुखालत पर ग्राम सम्बन्धित
...तापाईंको आपाने बैंक

शुभकामना

नेपालीहरुको महान् पर्व
विजयादशमी, शुभ दिपावली तथा
छठ पर्वको सुख्रद अवसरमा देश
विदेशमा रहनुभएका सम्पूर्ण नेपाली
दाजुभाई तथा दिदीबहिनीहरुमा
सुख्वास्थ्य, दिर्घायु एवं उत्तरोत्तर
प्रगतिको कामना गर्दछौं।

नेपाल टेलिकम
परिवार

शुभकामना

विजया दशमी २०७८ को
पावन अवसरमा देश-विदेशमा
रहनु भएका सम्पूर्ण नेपालीमा
हार्दिक मंगलमय शुभकामना।

SURYA NEPAL
कान्तिपथ, काठमाडौं

जनताले हिसाब खोजदा, कुमारीचोक बुझाउन तयार हुनु बेश

राजन कार्कि

rajan2012karki@yahoo.com

पाखण्डीको कामै पाखण्ड देखाउनु हो । नेतृत्वको गुण भए न नेतृत्व देखाउनु ? राजनीतिलाई व्यवसाय बनाउनेले देखाउने नै पाखण्ड हो । १४ वर्षमा जे देखियो, पाखण्ड बाहेक कही देखिएन ।

परिवर्तन हामीले गरेका हाँ भन्नेहरु कति गलत रहेछन्, समयले प्रमाणित गरिएएको छ । आँट र ताकत भइदिएका भए, राजनीतिक सिद्धान्त, नैतिक बल र स्पष्ट लक्ष्य भएको नेपाल अग्रगमनको धेरै आगाडि पुगिने थियो । यिनको यात्रा बेझिङ, दिल्ली, वाशिङ्टन तिर छ, जनताको जीवनस्तर उकास्तेतिर छैन । यसकारण त यिनमा स्वाभिमान र स्वाधीनताको कमी छ । कहाँ छन् प्रवण्ड बाबुरामहरु ? कहाँ छन् देउवा, ओली र महन्थहरु ? यिनका पछि लाने लहडबाजे युवा नेताहरु कहाँ छन् ? यी जहाँ छन्, त्यहाँ भ्रष्टाचार र विभेदमात्र

छ । अनुशासनहीनता र नैतिकहीनता मात्र छ । यसकारण त देश आँसुमा डुबेको छ । जनआन्दोलनका सफल नेता र तिनका सहयोगीहरूले जनताको रगत-पसिनाको सर्वत मात्र पिए । बालिमीकी बन्न नसकेका सुकुलुपुण्डा सापित भइसकेका छन् । जनताका नेताहरूले देश र जनताका लागि सामुहिक बहस कहिले पनि गरेनन् । निदानको खोजी कहिले गर्न खोजेनन् । यी बालिमीकी बन्न नसकेका रत्नाकर हुन् । जो उज्जालो होइनन्, अँथ्यारो मात्र हुन् । यसकारण त मुलुकमा हिसा र व्यभिचार बढिरहेछ ।

बालिमीकी बन्न सक्ने विवेक थियो र रत्नाकरले ऋषिमिन, ऋषि सुभाव बुझेर सत्मार्गीतर लागे । स्वर्ग र नर्क पृथ्वीमै छ, मान्छेले यही जीवनमा स्वर्ग र नर्कको भोग गर्छ भन्ने मान्यता बुझे । यस्तो मान्यता न सर्वहारावादी, न समाजवादीले बुझे ? यसकारण त यिनीहरूमा राष्ट्रधारा बढी देखिन्छ ।

हरेक चुनावमा, हरेक परिवर्तनमा आमजनताले साथ दिए, ज्ञान दिए, सहमति र सहकार्य गर भन्ने अर्ति पनि दिए । तर, कलियुगका रत्नाकर परे हामा नेताहरु । त्यसैले आफूलाई स्वार्थको शिखरपुरुष माने, लोकतान्त्रिक साँचोमा ढाल सकेनन् । पापर्कम, भ्रष्टाचार र कुशासनलाई यिनले धर्म ठाने । जीत ठाने । जसरी पनि सत्ता, शक्ति र सम्पति कमाउनुपर्छ भन्ने यिनको मान्यता रह्यो । लोकतन्त्रको जगमा अलोकतान्त्रिक र अपवित्र धारणा बोकेका कारण जनादेश र जनआकांक्षा यिनलाई अपाच्य बन्न्यो । फलस्वरूप एकजना नेता पनि बालिमीकी बन्न सकेनन् । राष्ट्र बालिमीकीबिहीन रत्नाकरहरूको जंगल बनिसकेको छ । जंगलमा हुने जंगली शासन हो, मत्स्य न्याय हो । मुलुकमा संवैधानिक नामको लोकतान्त्रिक जंगल शासन चलिरहेको छ । स्वार्थको पोखरीमा डुब्दा डुब्दा

यिनको चेतना तन्तु मरिसक्यो, अब यिनले अनुशासनमा चलाउनुपर्न लोकतन्त्र चलाउन सक्ने देखिदैन । लोकतान्त्रिक गणतन्त्रलाई जीवन्त पार्न र लोकको जीजन पद्धतिमा रूपान्तरण गर्न सक्ने त्यक्त यिनमा रहेन ।

खेतबारीमा डल्याएको बुर्खाँचा र

गर्नेले श्वास फेर्नुमात्र बाँच्नु होइन । जनताको नजरमा, विश्वासमा बाँच्नुपर्छ । कुनै पनि नेता जनताको विश्वासमा बाँचेको देखिदैन । मुलुकमा विश्वासको संकट घनिमूल छ ।

जता हेरे पनि राजनीतिकरण । राजनीतिक गुण्डातन्त्र । वेश्या शरीर

● ● ●

परिवर्तन हामीले गरेका हाँ भन्नेहरु कति गलत रहेछन्, समयले प्रमाणित गरिदिएको

छ । आँट र ताकत भइदिएका भए,

राजनीतिक सिद्धान्त, नैतिक बल र स्पष्ट लक्ष्य भएको नेपाल अग्रगमनको धेरै अगाडि पुगिने थियो । यिनको यात्रा बेझिङ, दिल्ली, वाशिङ्टन तिर छ, जनताको जीवनस्तर उकास्तेतिर छैन । यसकारण त यिनमा स्वाभिमान र स्वाधीनताको कमी छ । कहाँ छन् प्रचण्ड बाबुरामहरु ? कहाँ छन् देउवा, ओली र महन्थहरु ? यिनका पछि लाहने लहडबाजे युवा नेताहरु कहाँ छन् ? यी जहाँ छन्, त्यहाँ भ्रष्टाचार र विभेदमात्र छ ।

● ● ●

लोकतन्त्रमा उभिएका नेताहरूमा खासै भिन्नता छैन । बुर्खाँचा निर्जिव हो, नेता जिवित देखिन्छन् । जब मानवीय मर्म र मर्यादा राख्दैनन्, विवेक देखिउँदैनन्, तिनीहरु कति जिवित होलान् ? राजनीति

बेच्छे, इमान बेच्छिन, हाम्रा नेताहरु त नड्गा नाचे हजार दाउ गरिरहेका छन् । जनतालाई राजनीतिक सिद्धिकेटमा अल्फाएर महावली बन्नेहरु लोकतान्त्रिक हुन सक्दैनन् ।

देशको परिस्थिति जे छ, त्यो तिक्त अनुभूति पूर्वराजाले बोले । राजतन्त्रविहीन प्रजातन्त्र सान्दर्भिक हुनसक्ने निष्कर्ष पूर्वराजाले सुनाइदिए । के चाहियो ? खतरा देखे यिनले र बाबुरामको मुख्याबाट निरङ्कूश शब्द ओकलिहाले- चुपचाप लोकतन्त्र मानेर बस । यही हो लोकतन्त्र ? संविधानमा वाक स्वतन्त्रता लेखिएको छ, अब बोल्न पनि नपाइने भयो । नागरिकमाथिको यस्तो निषेध र विभेद संवैधानिक शासन हुनसक्दैन । आफू बोलीको सम्मान गर्न नसक्ने, अरुलाई बोल्नाबाट रोक्नु भनेको सीमा नाथेको निरङ्कूशता हो ।

पूर्वराजाले २०६५ साल जेठ १५ गते गणतन्त्र कार्यान्वयन भएपछि आजसम्म कुनै पनि प्रकारको बाधा व्यवधान खडा गरेका छैन, त्यस्ता राजाले ब्रह्मले देखेको नागरिक हक पनि प्रयोग गर्न नपाउने ? संविधान असफल भयो, राजनीति असफल भयो, नेताहरु असफल भए र सत्ताको बागडार यिनै असफलहरु जनादेशबाट होइन परमादेशबाट चलाइरहेका छन् ।

संसद छ, देश र जनताको विषयमा बहस हुँदैन । सरकार छ, देश र जनताका लागि कुनै निर्णय नै गर्न सक्दैन । जनता पीडामा छन्, परमादेशको सरकारले पनि सय दिन पार गरेको छ । जनतामा निराशबाटेको केही पनि छैन । अब जनताले अर्को विद्रोह गर्नेपर्न परिस्थिति आइसक्यो । यदि जनता सङ्कमा निस्किए भन्ने यी अग्रगमनकारी लोकतान्त्रिक नामधारी नेताहरु कता लुक्छन् ? कता भाग्छन् ? हुन त हरेक नेता विदेशको ग्रिनकार्ड बोकेर बसेका छन् । ती भाग्लान्, भागेर सुख पाउनेवाला छैनन् । जनताले हिसाब खोज्छन्, बहीखाता खुलेका दिन कुमारीचोक त्रुफाउन हरेक नेताले अहिलेदेखि तयारी गरे हुन्छ ।

साल्ट ट्रेडिङ कंपनीशन लिमिटेड

द्वारा प्रवर्द्धित

ज्याँस

तौल पूर्ण, सुरक्षा सम्पूर्ण

- ISI स्टाण्डर्डको भित्र बाहिर रवर कोट भै बीचमा स्टिलको जाली भएको ३ तहको होजपाइप
- उच्च गुणस्तरको रेगुलेटर
- पुनः प्रयोग गर्न न सकिने प्लाष्टिक सिल भएको सिलिण्डर
- कम्प्यूटर प्राविधिबाट चल्ने प्लान्ट, तौलमा सोहै आना ढुक्का हुन्छोस

साल्ट ट्रेडिङ समूहका उत्कृष्ट खाद्य बस्तुहरु

पदथयौ हासी बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरु धवस्त पारे समाज ।

मन्यो ज्यौंदै त्यो जस्ले बिरियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मरर पनि जस्ले सर्कियो देशको माटो ।

कायर भएर पटक पटक मर्नुभन्दा
बहादुर भएर एकै पटक मर्न सकौ ।

- अभियानवाणी

अभियान

साप्ताहिक

सम्पादकीय

को-को बन्लान् पार्टीको अध्यक्षहरू

नेपालीहरूको महान् चाड बडादैश समान्त भएको छ । अब राजनितिक दलका नेताहरूले एकले अर्कोलाई गालिगलोज गर्न सिजन सुन भएको छ । बडादैशका कारण सञ्चारमाध्यमहरू मध्येका पत्रपत्रिकाहरू केही दिन प्रकाशित भएन्त भने अन्य सञ्चारमाध्यमहरू पनि कमैमात्रमा सञ्चालनमा आएका थिए । अब सबै क्षेत्रमा समलग्न भएका व्यक्तिहरू आ आफ्नो दैनिकीमा समलग्न हुन थालेका हुनाले राजनितिक दलका नेताहरूले आ आफ्नो नो पार्टीको कार्यक्रममा सहभागी हुन थालिसकेका छन् । कांग्रेस एमाले, राष्ट्रपाला र माओवादी केन्द्रको समेत यहि वर्ष भित्रमा महाधिवेशन हुने भएपछि उक्त पार्टीको नेताहरूले कही समयका लागि अन्यपार्टीको नेताहरूलाई गालिगलोज गर्न भन्दा आफ्नै पार्टीको नेता तथा कार्यकर्ताहरूको मन जितेर फेरि पार्टीको सत्ता हत्याउने प्रयास गर्न थालिसकेका छन् ?

सत्ताधारी दल नेपाली कांग्रेसका सभापति एवं प्रधानमन्त्री शेरवहादुर देउवा १४ अँ महाधिवेशनवाट पुन सभापति बन्ने रणनितिमा लागेका छन् । कांग्रेसको सभापति पदमा देउवा लगायत महामन्त्री डा. शशाक काहराला, प्रकाशमाला सिंह, विमलेन्द्र निहिले आफुहरू सभापतिका उम्मेदवार हुने घोषणा तै गरी सकेका भए पनि पार्टीका वरिष्ठ नेता रामचन्द्र पौडेल पनि सभापतिका दावेदार रहेकाले र देउवालाई पुन सभापति बन्न नदिने रणनितिमा शेरबर कोइराला समेत संस्थापन इतर पक्षमा रहेकाले संस्थापन इतर पक्षमा एक व्यक्तिमात्र सभापतिका उम्मेदवार भएको खण्डमा देउवालाई पुन सभापति बन्न फलामको चित्रारा चपाउन सरह हुन सक्छ तर अहिलैकै अवस्थामा संस्थापन इतर पक्षमा एकजना मात्र सभापतिका उम्मेदवार हुन सक्ने समभावना त्यून रहेको छ । कांग्रेस भित्र रहेका गुट उपगुटहरूको नेतृत्व विभिन्न नेताहरूले गर्दै आएका भएपनि अन्तिम समयमा त्यस्ता गुट र उपगुटहरूले कि त संस्थापन पक्ष कि त इतर पक्षलाई समर्थन जनाउन पर्न वायाता रहेको र देउवाले सरकारको नेतृत्व गरेको हुनाले विभिन्न आवश्यकतामा अवस्थामा अवस्थामा संस्थापन इतर पक्षमा एकजना मात्र पनि सक्ने प्रवत सम्भावना रहेको छ । सभापति बन्नकै लागि देउवाले अहिलै सरकारी कामकाजलाई भन्दा पार्टीको कामलाई प्राथमिकतामा राखेका छन् । त्यस्को एउटै कारण हो पुन सभापति बन्ने मार्ग तयार गर्नु ।

यहि वर्ष केन्द्रपाल एमाल, माओवादी केन्द्र र राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टीको समेत महाधिवेशन हुने निश्चित भएको छ । नेताका एमाले विभाजन पछि एमालेका अध्यक्ष केपी ओलीलाई खासै चुनौति दिन सक्ने व्यक्ति एमालेमा अहिलै नदेखिएका हुनाले ओलीलाई अध्यक्ष वन्नवाट रोकन कुरै सम्भावना तै देखिएको छैन । पार्टी विभाजन भएपनि ओलीको ऋंजे जनतामा र पार्टीका नेता तथा कार्यकर्ताहरूमा दिनप्रति बढै गएको छ । त्यसैको परिमाण स्वरूप दिनहुनेपाली कांग्रेस, माओवादी केन्द्र र जसपाल छोडेर नेकपा एमालेमा प्रवेश गर्नेहरूको संख्या वढीरहेको छ । माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्टकमल दाहालले हालै ओलीलाई राजनितिवाटै फ्याकिनिन्हु भन्ने अभिव्यक्ति विएपछि माओवादी केन्द्रभित्रै विवाद उत्पन्न भएको छ । नेपाल कम्पुनिष्ट पार्टीका अध्यक्ष ओली र दाहाल रहेर भण्डै तिन वर्ष सम्म सगै वरेका हुन् । तिनै दाहालले केही समय पहिला ओलीको तारिक गर्दै आएका थिए तर ओलीलाई आफ्नो स्वार्थ पुरा नभएपछि मात्र उनी ओलीको विरुद्धमा खनिएका हुन भन्नै माओवादी केन्द्रका नेतासहित कार्यकर्ताहरू एमालेमा प्रवेश गरीरहेका छन् । माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष दाहालले विभिन्न नामवाट आफ्नो पार्टीभीत्र ३२ वर्ष सम्म अध्यक्ष भएर बसी रहेका छन् । उनै दाहालले प्रजातन्त्र र लोकतन्त्रको माला जप्छन् । आफ्नो पार्टी भीत्रै निर्वाचन गराउन उनी कहिलै चाहैदैन् । आफ्नो स्वार्थ पूर्तिको लागि सर्वसम्पत्त हुनुपर्दछ भन्दै त्यसै गर्दछन् अनि उनलै लोकतन्त्रको पाठ अखलाई पढाउनु करि उचित हुनेछ ।

राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी पटक/पटक एकजुट हुँदै विभाजित हुँदै आएको इतिहास रहेको छ । राष्ट्रपाले यसै महिना महाधिवेशन गर्ने उदयोष गरी रहेका भएपनि प्राविधिक कारणले केहीसमय पछि महाधिवेशन पछि धकेलिय पनि महाधिवेशन हुने प्राय निश्चित रहेको छ । महाधिवेशनका लागि तल्लो तहका निर्वाचनहरू भर्इरहेका र पार्टी अध्यक्षमा को को उम्मेदवार बन्ने भन्नेमा अहिलै सम्म कसैते उम्मेदवारीको घोषणा नगरी सकेका अवस्थामा को अध्यक्ष बन्न सकिने अवस्था अहिलै छैन जे होस् पार्टीको महाधिवेशनवाट निर्वाचित भएर आउने सबै दलका नेतृत्वलाई तकिएको समयसम्म काम गर्न दिनु उपयोक्त हुनेछ । लोकतन्त्रमा पार्टी विभाजन हुनु र विभाजन गराउन लोकतन्त्रकै लागि अभिशाप हो । प्रधानमन्त्री देउवा र पुष्टकमल दाहालले नेकपा एमालेलाई विभाजन गराएर कलकको कालो टिका वोकी सकेको हुनाले अब अन्य पार्टीहरूका नेताहरूले चुनावमा पराजित हुँदैमा पार्टी विभाजित गरेर कालो टिका वोक्ने छैन भन्ने हामीले ठानेका छौं ।

ताजा जनादेशमा जानु नै कांग्रेस र मुलुकको हितमा

• देवेन्द्र चुडाल

devendrachudal@gmail.com

अध्यक्ष पुष्टकमल दाहालले अहिलैको गठवन्धनलाई स्थानीय तहको निर्वाचन र सधीय ससद र प्रदेश सभाको निर्वाचन सम्म कायम राख्नु पर्ने वताउदै आएका छन् । तर प्रधानमन्त्री देउवाको पार्टीका वरिष्ठ नेताहरूले आउदो निर्वाचन नेपाली कांग्रेसले एकले चुनाव लड्ने वताइरहेका वेला पुष्टकमल दाहालले स्थानीय तह, सधीय ससद र प्रदेश सभाको निर्वाचन एकै पल्ट गराउनु पर्ने प्रस्ताव पाँच दलिय गठवन्धनमा प्रदेश गराएका छन् । नेपाली कांग्रेसका सभापति समेत रहेका देउवा भने अहिलैकै अवस्थामा स्थानीय तहको निर्वाचन गराउन इच्छुक देखिएका छैनन् । विगतमा पनि नेपाली कांग्रेसकै सरकार रहेको वेला स्थानीय तहको निर्वाचनमा कांग्रेस नराप्रोसग नेकपा एमालेसग पराजित भएको थियो । फेरी अहिले पनि कांग्रेस कै नेतृत्वमा सरकार रहेको वेला स्थानीय तहको निर्वाचनमा निर्वाचनमा कांग्रेस नराप्रोसग नेकपा एमालेसग पराजित भएको थियो । फेरी अहिले पनि कांग्रेसकै सभापति भएको विभाजन हुदा पराजित हुने डर प्रधानमन्त्री देउवालाई भएकाले गर्दा पहिला सधीय ससद र प्रदेश सभाको निर्वाचन गराउने इच्छा देउवाले गरेका छन् । स्थानीय तहको निर्वाचनमा पराजित भएको खण्डमा त्यर्स्ले सधीय ससद र प्रदेशसभाको निर्वाचनमा समेत प्रत्यक्ष असर पर्ने

समर्थनमा दल विभाजन गर्ने उद्देश्यले ससदलाई छलेर अध्यादेश ल्याउनु गलत परम्परा बसाल्नु हो । ओली सरकारले अध्यादेश ल्याउदा डाको छोडेर रुने पाँच दलिय गठवन्धनले आफैले विरोध गरेको अध्यादेश ल्याउनुलाई भएकाले गर्दा पहिला सधीय ससद र प्रदेश सभाको निर्वाचन गराउने इच्छा देउवाले गरेका छन् । स्थानीय तहको निर्वाचनमा पराजित भएको खण्डमा त्यर्स्ले सधीय ससद र प्रदेशसभाको निर्वाचनमा समेत प्रत्यक्ष असर पर्ने

महाधिवेशन गर्दा आफैले विभाजन गर्दा पहिला सधीय ससद र प्रदेश सभाको निर्वाचन गराउने इच्छा देउवाले गरेका छन् । स्थानीय तहको निर्वाचनमा पराजित भएको खण्डमा त्यर्स्ले सधीय ससद र प्रदेशसभाको निर्वाचनमा समेत प्रत्यक्ष असर पर्ने

नेपाली कांग्रेसभीत्र समेत असन्तुष्टिका रवरहरू सुनिदै आएका छन् । पार्टीका सभापति समेत रहेका प्रधानमन्त्री देउवाले एकलैटी ढंगले मन्त्री वनाएको र पार्टीको आउदो महाधिवेशनलाई पार्टी अध्यक्षमा भएको अध्यादेश ल्याउनुलाई भएकाले गर्दा पहिला सधीय ससद र प्रदेश सभाको निर्वाचन गराउने इच्छा देउवाले गरेका छन् । स्थानीय तहको निर्वाचनमा पराजित भएको खण्डमा त्यर्स्ले सधीय ससद र प्रदेशसभाको निर्वाचनमा समेत प्रत्यक्ष असर पर्ने

नेपाली कांग्रेसभीत्र असन्तुष्टिका रवरहरू सुनिदै आएका छन् । पार्टीका सभापति समेत रहेका प्रधानमन्त्री देउवाले एकलैटी ढंगले मन्त्री वनाएको र पार्टीको आउदो महाधिवेशनलाई पार्टी अध्यक्षमा भएको अध्यादेश ल्याउनुलाई भएकाले गर्दा पहिला सधीय ससद र प्रदेश सभाको निर्वाचन गराउने इच्छा देउवाले गरेका छन् । स्थानीय तहको निर्वाचनमा पराजित भएको खण्डमा त्यर्स्ले सधीय ससद र प्रदेशसभाको निर्वाचनमा समेत प्रत्यक्ष असर पर्ने

नेपाली कांग्रेसभीत्र असन्तुष्टिका रवरहरू सुनिदै आएका छन् । पार्टीका सभापति समेत रहेका प्रधानमन्त्री देउवाले एकलैटी ढंगले मन्त्री वनाएको र पार्टीको आउदो महाधिवेशनलाई पार्टी अध्यक्षमा भएको अध्यादेश ल्याउनुलाई भएकाले गर्दा पहिला सधीय ससद र प्रदेश सभाको निर्वाचन गराउने इच्छा देउवाले गरेका छन् । स्थानीय तहको निर्वाचनमा पराजित भएको खण्डमा त्यर्स्ले सधीय ससद र प्रदेशसभाको निर्वाचनमा समेत प्रत्यक्ष असर पर्ने

नेपाली कांग्रेसभीत्र असन्तुष्टिका रवरहरू सुनिदै आएका छन् । पार्टीका सभापति समेत रहेका प्रधानमन्त्री देउवाले एकलैटी ढंगले मन्त्री वनाएको र पार्टीको आउदो महाधिवेशनलाई पार्टी अध्यक्षमा भएको अ

बिपी, राजसंस्था र अहिलेको गणतन्त्र

डा. प्रकाशचन्द्र लोहानी

पूर्वराजा ज्ञानेन्द्र शाहले राजसंस्था र प्रजातन्त्र नेपालको अस्तित्वसँग जोडिएका छन् भन्ने अभिव्यक्ति दिएपछि यो विषय नेपालको राजनीतिमा अहिले चर्चित भएको छ। मलाई सम्फना छ, ०३४/३५ सालातिर यसबाटे बिपी कोइरालासँग उहाँ बसेको मित्रपार्कको घरमा केहीपटक मेरो कुराकानी भएको थियो। त्यसबखत नेपालको विकासको सन्दर्भमा बिपी स्मल इज ब्युटीफुल भन्ने किताबाट प्रभावित हुनुहुन्थ्यो र राजासँग मिलेर जाने उहाँको राजनीतिक लाइन थियो।

एकपटक मैले सधैँ- राजाले तपाईंलाई सधैँ दुख दिए। तैपनि, तपाईं किन फेरि उनैसित मिले कुरा गर्नुहुन्छ। यस प्रश्नको जवाफमा मलाई आश्चर्य केमा थियो भने बिपीमा राजाप्रति कुनै आक्रोश या तीतोपना पटकै थिएन। उहाँले हाँसेर जवाफ दिनुभयो र उहाँको जवाफ सरल र मर्यादित थियो। उहाँले भन्नुभयो- राष्ट्रिय एकता कायम गर्न राष्ट्रिय चरित्र भएको संस्था चाहिन्छ।

नेपालमा राजतन्त्रको राष्ट्रिय चरित्र छ, तर यसको उपयोग त्यतिवेला मात्र गर्न सकिन्छ, जब यो पूर्ण संवैधानिक परिधिभित्र बस्न तयार हुन्छ। राजसंस्थालाई संवैधानिक परिधिभित्र राख्न सके प्रजातन्त्र, राष्ट्रिय एकता र विकासले नयाँ गति लिन्छ भन्ने उहाँको धारणा थियो। संवैधानिक राजसंस्था यसको राष्ट्रिय चरित्रका कारणले आवश्यक छ भन्ने उहाँको दृढ विश्वास थियो। बिपीले यो विचार आफ्ना विभिन्न लेखमा पनि मार्मिक ढंगले राज्युभएको छ, जुन आजपर्यन्त पुस्तकहरूमा सजिले पाइन्छन्।

जनआन्दोलन १ र २ : ०४६ सालाको जनआन्दोलन एक किसिमले प्रजातन्त्र, राष्ट्रियता र विकासमा राजसंस्थाको ठाउँबाटे बिपी विचारको व्यावहारिक अभिव्यक्ति थियो। ०४८ सालाको संविधानले राजसंस्थाको राष्ट्रिय चरित्रलाई प्रजातन्त्र र विकासको पूरकका रूपमा राख्न खोजेको थियो। अन्ततोगत्वा यो मोडेल बेलायत र जापानको राजसंस्थाको दिशामा लक्षित थियो। तर, यो सम्भावनाको वास्तविक प्रयोग हुनै पाएन। कोंप्रसले थोरै समयमा आफू अलोकप्रिय हुने थुप्रै काम गन्यो। उसले राजसंस्था, प्रजातन्त्र र आर्थिक विकासलाई एउटा शृंखलाका रूपमा हेर्नुको साटो प्रजातन्त्रसँग भ्रष्टाचारलाई नजिक बनाउँदै लग्यो। परिणामतः जनतामा असन्तोष चुलिँदै गयो र यही असन्तोषलाई समातेर माओवादीले विद्रोह सुरु गन्यो।

दोस्रो जनआन्दोलनका नेताहरूले जनआन्दोलनको शृंखला अर्थात् राजसंस्था, प्रजातन्त्र र आर्थिक विकासीबीचको अन्तरासम्बन्धलाई असरीकार गरे। यसबाटे जनताको राय बुझ्ने काम पनि भएन। यसलाई कोप्रसले पनि समर्झन गन्यो। यस अथामा उसले बिपीको विश्लेषण समयसापेक्ष नभएको भनी 'धोषणा' गन्यो। यसे परिवेशमा राष्ट्रियपति हुने लोभमा गिरिजाप्रसाद कोइरालाले माओवादीलाई साथ दिनुभयो, यद्यपि उहाँले पनि धोका पनि पाउनुभयो। जनआन्दोलन-२ पछि राजसंस्था प्रजातन्त्र र विकासको सद्वा अब गणतन्त्र, प्रजातन्त्र र विकासको नयाँ चिन्तन देखा पन्यो। यस अथामा ०४८ को आन्दोलनपछि राजसंस्थाको राष्ट्रिय चरित्र हुन्छ भन्ने चिन्तनलाई त्यस बख्त विदेशबाट सञ्चालित राजनीतिक तथा वैचारिक हावाहुरीमा जनताको अभिमतविनै गणतन्त्र र विकासको नयाँ सपना बाँडियो।

फेरि विचार गर्ने : राप्रपाको दृष्टिकोणले बिपीको चिन्तनलाई एकपल्ट ब्युताइदिएको छ। यो स्वाभाविक छ किनभने बिपी एउटा पार्टी सत्ता स्वार्थमा मात्र सीमित भएको देखन चाहन्नै। हामी विचारमा आज देशमा देखिएको राष्ट्रिय अस्तित्वको संकटमा निवारणका लागि देशका पुराना र नयाँ सबै शक्तिहस्तको एकसाथ संयोजन र उपयोग आवश्यक छ। तर, यतिवेला हामी भएको पुरानो संरचना पनि प्रयोग गर्न नसक्ने र राजनीतिक घामपानी सामना गर्न नयाँ घर पनि बनाउन

गएको छ। भन्डै दश वर्षपछि एक थान संविधान तयार गरे पनि व्यवहारमा त्यो असफल हुँदै गएको छ। यसेबीच देश विदेशीका लागि एउटा नयाँ क्रिडास्थल बन्न लागेको स्पष्ट देखा परेको छ।

आजको विश्वको उदाउँडो महाशक्ति चीन र ईथाने महाशक्ति अमेरिकाबीच बढ्दो तानवको परिवेशमा नेपालको पराष्ट्र नीति समुद्री औँसीमा दिशा हराएको जहाजस्तो हुन थालेको छ। यस्तो अवस्थामा पनि जहाज कसरी बचाउनेमन्दा पनि जहाजभित्र भागबन्धा मिलाउनमा दलहरू व्यस्त देखिन्छन्। गणतन्त्र, राष्ट्रियता, प्रजातन्त्र र विकासको शृंखला अब दुटेर जाने चिन्हनहरू स्पष्ट देखा पनि थालेका छन्। दलीय नेतृत्वके कारण नेपालको परिवेशमा गणतन्त्र राष्ट्रिय चरित्रको

नसक्ने अराजक र खतरनाक अवस्थामा पुगेका छाँ।

यस्तै वेला देशको अस्तित्व संकटमा पर्छ। यो यथार्थलाई बिसेर हाम्रो सत्ता जोगाउन आन्तरिक शक्ति सञ्चय र राष्ट्रिय शक्तिहस्तीको संयोजनलाई उपेक्षा गरेर विदेशीको आशीर्वादका लागि दौडिरहेका छाँ। यो निराहताबाट मुक्ति पाउनु अबको मूल चुनौती हो। यसका लागि संसदान्तर्गत रहने राजसंस्थाको ऐतिहासिक र भावनात्मक पृष्ठभूमि राष्ट्रिय र सांस्कृतिक एकताका लागि उपयोग गर्नु जस्ती भइसकेको छ। राप्रपाले यसलाई राष्ट्रिय एजेन्डाका रूपमा लिएको छ। दिलोबाँडो कांग्रेसले पनि बिपीको चिन्तन बुझ्ने हो भने यही निर्णयमा आउनुपर्नेछ।

● ● ●

जनआन्दोलन-२ पछि राजसंस्था प्रजातन्त्र र विकासको सद्वा अब गणतन्त्र, प्रजातन्त्र र विकासको नयाँ चिन्तन देखा पन्यो। यस अर्थमा ०४६ को आन्दोलनपछि राजसंस्थाको राष्ट्रिय चरित्र हुन्छ भन्ने चिन्तनलाई त्यस बख्त विदेशबाट सञ्चालित राजनीतिक तथा वैचारिक हावाहुरीमा जनताको अभिमतविनै गणतन्त्र र विकासको नयाँ सपना बाँडियो। ● ● ●

संस्था हुन नसक्ने प्रत्येक दिन स्पष्ट हुँदै गएको छ।

अतः संविधानअन्तर्गत रहने राजसंस्थालाई स्थान दिनुपर्छ भन्ने विचार आमनेपालीको मनमा आइरहेको अनुभूत हुन्छ। राजसंस्था संसारबाट प्रायः हटिसकेको छ, यो यथार्थ हो। तर, जहाँ यसको राष्ट्रिय चरित्रलाई जनताको नियन्त्रणमा प्रयोग गरिएको छ, त्यहाँ त्यसले राष्ट्रियतालाई भागबन्धमा भएको अप्रयोग गरिएको छ, त्यहाँ त्यसले राष्ट्रियतालाई भागबन्धमा भएको अप्रयोग गरिएको छ। जापान, बेलायत, स्पेनलगायत अन्य कठिनपय युरोपेली राष्ट्रहरू यसका उदाहरण हुन्।

यहाँसम्म कि क्यानडा र अस्ट्रेलियाजस्ता देशले समेत राजसंस्थालाई आफ्नो पहिचान बनाएका छन्। अर्थात्, इतिहासमा राजसंस्थालाई प्रजातात्त्विक संविधान र संरचनाभित्र प्रयोग गरे विविताबीच एकताको अवधारणालाई बचाउन सहयोग हुन सक्ने र जनतामा भागबन्धमा एकता बलियो हुने तर्कको आफ्नै औचित्य छ। ठीक यही खालको तर्क बिपीले आफ्नो मेलमिलापको नीतिमा पेस गर्नुभएको थियो। आज उहाँको दृष्टिकोणको साथक्ताबाटे एकपटक फेरि सम्पूर्ण नेपाली सोचन बाध्य भएका छन्। विडम्बना को छ भने यसबाटे सोच्ने र आफ्नो धारणा सार्वजनिक गर्न दल भने एकलो राप्रपाका मात्र रहेको छ। बिपीको आफ्नै दलले उहाँको विश्लेषणलाई भागबन्ध र लुटन्त्रको दलदलमा विसिनसकेको छ।

फेरि विचार गर्ने : राप्रपाको दृष्टिकोणले बिपीको चिन्तनलाई एकपल्ट ब्युताइदिएको छ। यो स्वाभाविक छ किनभने बिपी एउटा पार्टी सत्ता स्वार्थमा मात्र सीमित भएको देखन चाहन्नै। हामी विचारमा आज देशमा देखिएको राष्ट्रिय अस्तित्वको संकटमा निवारणका लागि देशका पुराना र नयाँ सबै शक्तिहस्तको एकसाथ संयोजन र उपयोग आवश्यक छ। तर, यतिवेला हामी भएको पुरानो संरचना पनि प्रयोग गर्न नसक्ने र राजनीतिक घामपानी सामना गर्न नयाँ घर पनि बनाउन

खेलकुद

साफ उपविजेता फुटबल खेलाडीलाई पाँच लाख दिने सरकारको निर्णय

१३औं दक्षिण एसियाली फुटबल (साफ) च्याम्पियनसिपमा ऐतिहासिक प्रदर्शन गरी उपविजेता बनेको नेपाली राष्ट्रिय फुटबल टोलीका प्रत्येक सदस्यले जनही पाँच लाख रुपैयाँ पाउने भएका छन्। मन्त्रिपरिषद्को सोमबार बसेको बैठकले मालिंभस्सको राजधानी मालेमा सम्पन्न च्याम्पियनसिपको उपविजेता खेलाडीहरूलाई पुरस्कारस्वरूप जनही पाँच लाख दिने निर्णय गरेको हो।

यसैगरी, नेपाली टोलीका प्रशिक्षकहरूलाई च्याम्पियनसिपमा उपाधि देखिएको थियो। नेपालले पहिलोपटक साफ च्याम्पियनसिपमा उत्कृष्ट सुरुवात र ऐतिहासिक नितिजा निकालेको हो। नेपालले दुई दशकपछि मालिंभस्स श्रीलङ्काविरुद्ध जित निकाल्यो।

साफको उदाटन खेलमे नेपालले तत्काल साधिक जित हात पारेको थियो। दोस्रो खेलमा नेपालले श्रीलङ्काविरुद्ध ३-० ले पराजित गर्दै सर्वाधिक आठौंपटक उपाधि उचालेको थियो। नेपालले पहिलोपटक साफ च्याम्पियनसिपमा उत्कृष्ट सुरुवात र ऐतिहासिक नितिजा निकालेको हो। नेपालले राउन्ड रोबिन लिगमा दोस्रो स्थान रक्षा गर्न चार खेलबाट सात अंक जोडेको थियो।

नेपाली फुटबल टोली सोमबार बिहान स्वदेश फर्किएको छ। टोली एक महिनापछि नेपाल फर्किएको हो। साफ च्याम्पियनसिपको तयारीका लागि नेपाली खेलाडी २५ भद्रौमा कतार प्रस्थान गरेको थियो। टोलीमा सहभ

● ग्लोबल आइएमईमा खाता खोल्दा डेटासहितको सिमकार्ड

ग्लोबल आइएमई बैंक लिमिटेड र एनसेल एकियाटा लिमिटेडबीच बैंकको ग्लोबल सहयात्री रेमिट्यान्स बचत खातावाल ग्राहकलाई व्यालेन्स र मोबाइल बैंकिङ एप्लिकेशन 'ग्लोबल स्मार्ट प्लस' चलाउनका निति डेटासहितको सहयात्री सिमकार्ड सितैमा उपलब्ध गराउने समझदारी भएको छ। समझदारीपत्रमा बैंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत र रन्नराज बजाराचार्य र एनसेलका कार्यकारी निर्देशक एन्डी चोडले हस्ताक्षर गरेका हुन्।

सम्झौताअनुसार वैदेशिक रोजगारीका लागि विदेश जाने, वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका

नेपाली तथा उनीहस्ता परिवार र बाह्य रेमिट यास्मार्फत आय भएका नेपालीले ग्लोबल आइएमई बैंकमा ग्लोबल सहयात्री रेमिट्यान्स बचत खाता खोली निःशुल्क सहयात्री सिमकार्ड प्राप्त गर्न सक्ने जनाइएको छ।

सिममा 'ग्लोबल स्मार्ट प्लस' प्रयोग गर्न २५० एमबी डेटा प्याक निःशुल्क उपलब्ध हुने तथा २० रुपैयाँ व्यालेन्स, एनसेल नेटवर्कमित्र फोन गर्न २० मिनेटको टकटाइम, २० वटा एसएमएस तथा २०० एमबी डेटा प्राप्त हुने जनाइएको छ। सिम सुचारू गरिएको दुई दिनभित्र ९९ रुपैयाँबन्दा बढीको रिचार्जमा एक सय मिनेट एनसेल टकटाइम तथा एक सय एमबी डेटा पाउने बैंकले जनाएको छ।

बैंकले ७६ जिल्लामा दुई सय ८९ शाखा, दुई सय ५१ एटिएम, दुई सय ६० शाखाहित बैंकिङ सेवा, ४८ एक्सेंट्सन तथा राजस्व संकलन काउन्टर तथा तीनवटा वैदेशिक प्रतिनिधि कार्यालयमार्फत सेवा दिइरहेको जनाएको छ।

● सिटिजन्स बैंक र आगन्तुक रिसोर्टबीच छुट सम्झौता

सिटिजन्स बैंक इन्टरनेशनल लिमिटेड र बनेपाको आगन्तुक रिसोर्ट प्रालिबीच सहकार्य गर्न सम्झौता भएको छ। सम्झौताअनुसार बैंकका मोबाइल बैंकिङ ग्राहक, डेबिट-क्रेडिट कार्डवाहक तथा कर्मचारीले आगन्तुक रिसोर्ट प्रालिको विभिन्न सेवामा छुट पाउने जनाइएको छ। यस किसिमको

सहकार्यबाट बैंकका ग्राहकहरु लाभान्वित हुने विश्वास लिएको बैंकले जनाएको छ।

हालसम्म बैंकको डेबिट कार्ड नभएका ग्राहकहस्ता लागि समेत घरमै बसी निःशुल्क मोबाइल बैंकिङमार्फत डेबिट कार्डका लागि आवेदन दर्ता गर्न सक्ने व्यवस्था मिलाएको जनाइएको छ। मोबाइल बैंकिङमार्फत खानेपानी, विजुली तथा इन्टरनेटको बिल भुक्तानी, प्रिपेड तथा पोस्टपेड मोबाइल बिल भुक्तानी, र मुद्रती खाताको आवेदन दिन सक्नेलगायतका व्यवस्थासमेत गरेको बैंकले उल्लेख गरेको छ। बैंकले देशभरमा एक सय ८३ शाखा, एक सय २१ एटिएम र एक सय ११ शाखाहित बैंकिङमार्फत सेवा दिइरहेको जनाएको छ।

● फोन-पेको 'भट्ट ट्रान्सफर, चट्ट कार' योजना

फोन-पे पेमेन्ट सर्भिसले भट्ट ट्रान्सफर, चट्ट कार योजना सञ्चालनमा त्याएको छ। सोमबारदेखि ८० दिनसम्म सञ्चालन हुने योजनामा फोन-पे डाइरेक्टमार्फत अन्तरबैंक रकम ट्रान्सफर गर्ने व्यक्तिले हरेक दिन एकवटा आइफोन जिजेताले कार उपहार पाउनेछन्।

फोन-पेमार्फत कुनै पनि बैंकमा रकम प्राप्त गर्ने व्यक्तिको मोबाइल नम्बर उल्लेख गरेर रु. १०

कपोरेट

मै सहज स्पमा रकम पठाउन सकिन्छ। फोन-पे नेटवर्कमा आबद्ध कुनै पनि बैंक तथा वितीय संस्थाका मोबाइल एप्समा रहेको सेन्ड मनी अप्सनमा गई फोनपे डाइरेक्ट विलक गरी सहजै रकम पठाउन सकिन्छ।

फोन-पे पेमेन्ट सर्भिस लिमिटेड नेपाल राष्ट्र बैंकबाट अनुमतिप्राप्त नेपालको एक अग्रणी र प्रतिष्ठित भुक्तानी प्रणाली सञ्चालक हो। फोनपे नेटवर्कमा ६० वटा बैंक तथा वितीय संस्था आबद्ध छन्। यस्तै फोनपेमा हालसम्म पाँच लाखभन्दा बढी मर्चन्ट रहेका छन्। एक करोड ३० लाखभन्दा धेरै मोबाइल बैंकिङ प्रयोगकर्ता तथा ४५ लाखभन्दा बढी भुक्तानी सेवा प्रदायकका मोबाइल एप्समार्फत यसले सेवा प्रदान गर्दै आएको छ।

● राष्ट्र बैंकको निर्देशनले लगानीकर्तालाई राहत, नेप्से ६० अंकले बढ्यो

दैनिकजसो ओरालो लागेको सेयर बजारमा नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशनले सकारात्मक प्रभाव पारेको छ। दसैंपछि आइबार बढेको बजार बैंकहस्तको ब्याजदरको प्रतिरप्तिका कारण सोमबार भर्द्दै २४ सयको बिन्दुमा भरेको थियो। मंगलबार सॉफ्ट राष्ट्र बैंकले १० प्रतिशतभन्दा बढी ब्याजदर बढाउन नपाउने निर्देशन जारी गरेपछि सेयर लगानीकर्तामा मनोवैज्ञानिक स्पमा सकारात्मक प्रभाव परेको देखिएको छ।

बुधबार नेप्से सूचक ६०.५६ अंकले बढेर दुई हजार ५ सय ७९.६६ बिन्दुमा पुगेको छ। त्यस्तै, क' वर्गका कम्पनीको सेन्सेटिभ इन्डेक्स १२.०९ बिमा पुगेर बन्द भएको छ।

आज थितोपत्र र ऋणपत्र गरी कारोबारमा आएका २७७ कम्पनीको ६१ लाख कित्ता सेयर खरिद बिक्री हुँदा २ अर्ब ६७ करोड १० लाख रुपैयाँबाबरको कारोबार भएको छ।

यसदिन कारोबारमा आउने १३वटै समूहको सूचक सकारात्मक बन्दा फाइनान्स र जलविद्युत

समूहको सूचक सर्वाधिक बढेको छ। आज ५ कम्पनीको सेयर सर्किट मूल्यमा कारोबार भएको छ। औंखु खोला जलविद्युत कम्पनी, युनिभर्सल पावर कम्पनी, मैलुड खोला जलविद्युत परियोजना, सिइडिगी हाइड्रोपावर र नेसनल हाइड्रोपावर कम्पनीको सेयर मूल्य १० प्रतिशतले बढेर सर्किट मूल्यमा कारोबार भएको हो।

● ग्लोबल आइएमई बैंकको तीन नयाँ शाखाहित बैंकिङ

ग्लोबल आइएमई बैंकले ३ नयाँ शाखाहित बैंकिङ सेवा सञ्चालनमा त्याएको छ। बैंकले इलामको पञ्चमी बजार, पाल्पाको सरदेवा र मोरडको नयाँबजारमा नयाँ शाखाहित बैंकिङ सेवा सञ्चालनमा त्याएको हो। यी ३ शाखाहित बैंकिङ सेवा सञ्चालनमा आएसैगे बैंकको शाखाहित बैंकिङ सेवा सञ्चया २६० पुगेको छ।

इलामको पञ्चमी बजारमा खोलिएको सेवाको लागि उमाकान्त खनाल, पाल्पाको सरदेवा खोलिएको सेवाका लागि विमला टप्पन र मोरडको नयाँबजारमा खोलिएको सेवाका लागि दीपेन्द्रकुमार सर्दारलाई प्रतिनिधि नियुक्त गरिएको छ।

शाखाहित बैंकिङ सेवाबाट देशका विभिन्न ग्रामीण क्षेत्रका स्थानीय बासिन्दाले स्थानिय प्रतिनिधिमार्फत बैंकिङ सेवा लिन सक्नेछन्। यसबाट निक्षेप खाता खोल्ने, तोकिएको सीमासम्मको रकम जम्मा गर्ने तथा फिक्ने, आफ्नो खातामा रहेको मौज्दातको जानकारी लिने, कर्जाको ब्याज भुक्तानी गर्ने, रेमिट्यान्स सेवा लिने, डिसहोम, सिइडिएम, युटिएल तथा एनटिसिसीको महसुल भुक्तानी गर्ने, मोबाइल रिचार्ज गर्नेलगायतका सेवा लिन सक्नेछन्।

कृषि, रेमिट्यान्स तथा पर्यटन मुख्य आयस्रोत रहेको यी क्षेत्रका बासिन्दाले बैंकिङ सेवा उपभोग गर्नका लागि टाढा-टाढासम्म पुग्नुपर्ने बाध्यतालाई हटाउन ग्लोबल आइएमई बैंकले शाखाहित बैंकिङ सेवा सुरु गर्ने गरेको हो। ग्लोबल आइएमई बैंकले 'सबैका लागि बैंक' भन्ने नाराका साथ २६ लाखभन्दा बढी ग्राहकहस्तक सेवा प्रदान गर्दै आएको छ।

● निजी एयरलाइन्सलाई भ्याइनभ्याई हुँदा निगमको उपस्थिति मात्रै

हवाई सेवा प्रदायक कम्पनीका लागि दसैं बिजनेसको उपयुक्त अवसर हो। निजी क्षेत्रका वायुसेवा प्रदायकलाई दसैंको व्यापार भ्याइनभ्याई भइरहेहो राष्ट्रिय ध्वजाबाहक नेपाल वायुसेवा निगम (नेपाल एयरलाइन्स)को व्यापार भने सुस्त छ। आन्तरिक उडानमा निगमको उपस्थिति मात्रै छ। निगमरीं न उडानका लागि आवश्यक जहाज छ न भएकाको कुशल व्यवस्थापन हुन सकेको छ।

यो अवस्थालाई वित्रित गर्दै संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्यनमन्त्री प्रेम आलेले वायुसेवा निगमलाई सबल र प्रभावकारी बनाउने उद्घोष गरेका थिए। यही असोज २२ गते सिंहदरबारस्थित मन्त्रालयमा पदभार ग्रहणका क्रममा मन्त्री आलेले भनेका थिए, 'वायुसेवा निगमका जहाज घाममा सुकिरहेका छन्। जहाज घाममा सुकाएर त पैसा आउँदैन। जनताले निजी एयरलाइन्सलाई विश्वास गर्न, तर सरकारी एयरलाइन्सलाई किन अविश्वास गरे ? यसको समाधान खोज्न जरुरी छ।'

पर्यटनमन्त्री आलेले देशका सबैजसो पहाडी जिल्लामा १० देखि १५ करोड रुपैयाँ खर्चर विमानस्थल बनेका भए पनि साना ट्रिवन्टर र एटिचार जहाजको अभावले सेवा सञ्चालनमा कठिनाइ भइरहेको भन्नै आफ्नो ध्यान त्यसतर्फ केन्द्रित हुने बताएका थिए। पर्यटनमन्त्रीले भनेजसौ अहिले आन्तरिक उडानमा आमदानी गर्ने महत्वपूर्ण अवसर पनि हो। पदयात्रा र पर्यटनका लागि उपयुक्त मौसमका साथै दसैं, तिहार र छठजस्ता पर्वले आन्तरिक उडानमा यात्रु भरिभराउ छन्। एयरलाइन्सको व्यापार बढेको छ। दसैंका लागि ७० प्रतिशतभन्दा बढी टिकट बुकिङ छ। अहिले सर्वसाधारणले सामान्य तरबले सिट पाउने मुस्तिल छ। सोर्स फोर्सका भरमा मात्र

